

**ACORD 34/2009 DE 4 DE MARÇ DEL PLE DEL CONSELL DE
L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA**

**Expedient sancionador núm. 2/2009-S (*Polònia. Violència masclista*)
TELEVISIÓ DE CATALUNYA, SA.**

Obertura període informació prèvia

Fets

1. Amb data 2 de febrer de 2009, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (en endavant, CAC) ha rebut un correu electrònic de la Plataforma unitària contra les violències de gènere en el qual adjunta un comunicat on es denuncia que “Hi ha diferents programes que continuen emetent imatges que degraden a les dones, entre d'altres, el programa de TV3 *Polònia* que va emetre un gag el passat 15 de gener on un personatge que fa de conseller pegava a una empleada per fer broma de la seva proposta”.

La Plataforma afegeix la seva opinió respecte el gag dient: “Considerem que el gag d'agredir a una dona no només no té cap gràcia, sinó que la direcció del programa hauria d'incloure la violència de gènere en la llista de termes dels què el programa no se'n riu”.

Finalment, en el comunicat sol·liciten que el prestador de serveis de televisió TELEVISIÓ DE CATALUNYA, SA (en endavant, TVC, SA) “es disculpi públicament per aquest fet amb la mateixa amplitud d'audiència que l'esmentat programa”.

2. El 6 de febrer de 2009, l'Àrea de continguts ha realitzat un informe en el qual analitza el programa d'entreteniment *Polònia*, emès el dia 15 de gener de 2009 per TV3. Concretament, s'analitza el gag en què apareix el personatge que representa el conseller Saura que dóna una bufetada a una treballadora, per avaluar els aspectes de violència masclista denunciats en el comunicat de la Plataforma unitària contra les violències de gènere.

Una vegada realitzada l'anàlisi dels continguts emesos, l'informe de l'Àrea de continguts, en aquella part que ens afecta, disposa el següent:

“En gag denunciat, de 2 min 7 segons de durada, representa com el personatge que fa de Joan Saura entra a l'oficina del Servei Català de Trànsit per felicitar les persones treballadores (dos nois i una noia) per la tasca feta en el projecte de velocitat variable. Els demana si tenen més idees per reduir la contaminació i ell aporta la seva: posar milers de conills blancs a les carreteres per obligar els cotxes a reduir la velocitat. Davant aquesta proposta, la treballadora del Servei Català de Trànsit es queixa dient que moriran molts conills; en aquest moment, el personatge que representa el conseller Saura bufeteja la noia amb el dors de la seva mà i li diu que no és moment per sentimentalismes. La noia es posa la mà a la galta que ha rebut l'impacte i diu a Saura: Conseller, estarem amb vostè fins al final”. Tot seguit, el personatge que representa el conseller Saura afegeix: “Som la polla, ai, disculpa, i la vulva també!”.

Fonaments

1. De conformitat amb el que preveu el paràgraf segon de l'article 9 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (en endavant, LCA), introduït per la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les persones a eradicar la violència masclista, els serveis de comunicació audiovisual han de respectar els deures imposats en aquest àmbit per la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, recull, en el Títol I, les qüestions bàsiques sobre la violència masclista; l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació de la Llei, i el concepte, les formes d'exercici i els àmbits de manifestació de la violència masclista, tant en l'espai públic com en el privat.

Així, defineix com violència masclista aquella que "s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat" (art. 3 lletra a). I estableix com a forma de violència masclista, entre d'altres, la violència física que "comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany" (art. 4.1.a)

D'altra banda, la llei esmentada també conté en el capítol VI del Títol II les mesures específiques destinades als mitjans de comunicació, que en el camp de la publicitat han de seguir l'obligació de respectar la dignitat de les dones i la prohibició de generar i difondre continguts que justifiquin o banalitzin la violència masclista o incitin a practicar-la, tant si s'exhibeixen en mitjans públics com en privats.

En aquest sentit, prohibeix "L'elaboració i la difusió de continguts i d'anuncis publicitaris que, mitjançant el tractament o la posada en escena d'aquests, incitin a la violència masclista o la justifiquin o la banalitzin, o que vehiculin tàcitament o implícitament missatges sexistes i misògins" (art. 22.1.a).

2. De la normativa aplicable i del contingut de l'informe de l'Àrea de continguts es desprèn que el gag emès en el programa d'humor *Polònia*, el 15 de gener de 2009, en què apareix el personatge que representa el conseller Saura donant una bufetada a una treballadora pot contenir un acte de violència masclista. Concretament, en la seva forma de violència física contra el cos d'una dona que pot incitar a la violència masclista i, tenint en compte el context humorístic de la seva posada en escena, banalitza-la.

3. L'article 20 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, estableix com a funció d'aquest Consell la de garantir el compliment de les obligacions dels prestadors dels serveis de comunicació audiovisual relatives a assegurar un tractament de les dones de conformitat amb els principis i els valors establerts per la pròpia Llei. D'altra banda, la LCA, atribueix al Consell de l'Audiovisual de Catalunya l'exercici de la potestat sancionadora, d'acord amb el règim d'infraccions i de sancions que la mateixa Llei estableix. En aquest sentit, la lletra f de l'article 132 LCA, addicionada per la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del

dret de les dones a eradicar la violència masclista, considera una infracció molt greu “La difusió i la realització de continguts o de publicitat que incitin a la violència masclista o la justifiquin o la banalitzin”.

4. L'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat estableix que abans de l'acord d'inici de l'expedient, l'òrgan competent pot obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat d'esbrinar les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables; i l'article 34.2 de l'Estatut orgànic i de funcionament del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, aprovat per l'Acord 3/2001, de 28 de febrer, estableix que l'expedient s'iniciarà amb un període d'informació prèvia, no superior a vint dies hàbils, en el qual es donarà audiència a les parts interessades.

DE CONFORMITAT amb el que disposa la lletra g de l'article 10 de la Llei 2/2000, de 14 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya i l'article 34 de l'Estatut orgànic i de funcionament del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

El Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, ha adoptat els següents,

ACORDS

1. Obrir, de conformitat amb el que disposa l'article 34 de l'Estatut orgànic i de funcionament del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, un període d'informació prèvia a fi de donar audiència a TELEVISIÓ DE CATALUNYA, SA, com a part interessada, per tal que en el termini màxim de cinc dies hàbils, formuli, en els termes que estableix l'article 7 del Decret 278/1993 de 9 de novembre, les manifestacions que consideri oportunes arran de la presumpta presència de violència masclista en l'emissió del 15 de gener de 2009, per TV3, del programa d'humor *Polònia*.

2. Notificar aquest Acord a TELEVISIÓ DE CATALUNYA, SA.

Barcelona, 4 de març de 2009

Ramon Font Bové
President

Santiago Ramentol i Massana
Conseller secretari